

ISSN 0321-2211

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний технічний університет України
“Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського”

ВІСНИК

Київського політехнічного інституту.
Серія ПРИЛАДОБУДУВАННЯ

BULLETIN of Kyiv Polytechnic Institute.
Series INSTRUMENT MAKING

Заснований в 1970 р.

Виходить 2 рази на рік

ВИПУСК 65(1) (2023)

КИЇВ 2023

УДК 621

Засновник – Національний технічний університет України “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”.

Свідоцтво про державну перереєстрацію – серія КВ № 23582-13422 ПР, 27 вересня 2018 року

Збірник зареєстрований у Переліку наукових фахових видань України категорії «Б», в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата з технічних наук (відповідно Наказу Міністерства освіти і науки України від 02.07.2020 р. № 886) зі спеціальностей 151, 152, 153, 163, 173, індексується низкою реферативних і науково-метричних міжнародних баз періодичних видань, зокрема WorldCat, OpenAir, Base, Index Copernicus тощо.

Видання містить результати наукових і практичних досліджень у царині проблем створення засад автоматизації та інтелектуалізації сучасного приладобудування, зокрема оптичного, гіроскопічного напрямку, технологічних процесів прецизійної обробки матеріалів, приладів біологічних і медичних досліджень.

Редакційна колегія:

Головний редактор Тимчик Г. С., проф., д-р техн. наук (КПІ ім. Ігоря Сікорського);
заступник головного редактора Колобродов В. Г., проф., д-р техн. наук (КПІ ім. Ігоря Сікорського);
відповідальний редактор Клочко Т. Р., ст. наук. співробітник, канд. техн. наук (КПІ ім. Ігоря Сікорського);
відповідальний секретар Писарець А. В., доц., канд. техн. наук (КПІ ім. Ігоря Сікорського);

Антонюк В. С., проф., д-р техн. наук (КПІ ім. Ігоря Сікорського); *Маслов В. П.*, проф., д-р техн. наук (Інститут фізики напівпровідників ім. В. Є. Лашкарьова НАН України); *Бурау Н. І.*, проф., д-р техн. наук (КПІ ім. Ігоря Сікорського); *Безвесільна О. М.*, проф., д-р техн. наук (КПІ ім. Ігоря Сікорського); *Гераймчук М. Д.*, проф., д-р техн. наук (КПІ ім. Ігоря Сікорського); *Цірук В. Г.*, канд. техн. наук, гол. інж. (ПАТ НВО “Київський завод автоматики”); *Микитенко В. І.*, проф., д-р техн. наук (КПІ ім. Ігоря Сікорського); *Тягур В. М.*, д-р техн. наук, доц., заст. нач. наук.-техн. комплексу – гол. конструктор напр. (КП СПС “Арсенал”)

Міжнародна редакційна колегія:

Малярович А. М., проф., д-р фіз.-мат. наук, Білоруський національний технічний університет, Мінськ (Республіка Білорусь); *Uwe Eichhoff*, Dr. Sc., Іноземний член Аналітичної Ради КНУ ім. Т. Г. Шевченка та НАН України (Німеччина); *Arturs Medvid’*, Prof., Dr. Sc., Директор лабораторії фізики напівпровідників, Інститут Технічної фізики, Ризький технічний університет (Латвія); *Jong Sun-Gil*, Президент WIT (дослідницька асоціація промислових наук та технологій), Ph.D. (Південна Корея); *Jos Rozema*, Почесний професор Університету Антверпена, MSc, PhD. (Бельгія); *Jan Zizka*, Prof., Dr. MSc., Prof. PhD. Mgr., Prof. CSc. Ing. (cz), проф.-консультант Технічного університету (Liberec, Чехія); *Mauro Pereira*, проф. Університету Sheffield Hallam, Materials and Engineering Research Institute (MERI), Prof. Dr. MSc., Prof. PhD. (Велика Британія); *Zvezditsa Nenova*, Prof., PhD., Технічний університет (Габрово, Болгарія); *Саградян А. І.*, проф., д-р техн. наук, Вірменський державний педагогічний університет ім. Х. Абовяна (Вірменія).

Адреса редакційної колегії: 03056, Київ-56, пр. Перемоги, 37, Національний технічний університет України “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”, приладобудівний факультет, 1720.

Тел. (044) 204 8302; факс (044) 204 8446.

E-mail: t.klochko@kpi.ua; сайт збірника: <http://www.visnykpb.kpi.ua/>

Рекомендовано до публікації вченою радою КПІ ім. Ігоря Сікорського (протокол № 6 від 12.06.2023 р.).

Статті прорецензовано.

Вісник КПІ. Серія “Приладобудування”, Вип. 65 (1), 134 с., 2023.

Видано на замовлення Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

З М І С Т

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА НАВІГАЦІЙНИХ ПРИЛАДІВ І СИСТЕМ

- Бурау Н. І., Гуриченко С. О.* АНАЛІЗ СИСТЕМ АВТОМАТИЧНОГО КЕРУВАННЯ БАГАТОЦІЛЬОВОГО АВТОНОМНОГО БЕЗПЛОТНОГО ПІДВОДНОГО АПАРАТА ЗІ СКЛАДНОЮ ДИНАМІКОЮ РУХУ 5

МЕТОДИ І СИСТЕМИ ОПТИЧНО-ЕЛЕКТРОННОЇ ТА ЦИФРОВОЇ ОБРОБКИ СИГНАЛІВ

- Сокурєнко В. М., Сокурєнко О. М.* АСФЕРИЧНІ ДВОДЗЕРКАЛЬНІ ОБ'ЄКТИВИ НАНОСУПУТНИКІВ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО ЗОНДУВАННЯ ЗЕМЛІ ТА ПОШУКУ КОРИСНИХ КОПАЛИН 13
- Poluektov S. O., Bezugla N. V., Kurowska-Wilczyńska K. and Bezuglyi M. O.* INFORMATION SYSTEM FOR MULTI-VECTOR RAY TRACING IN ELLIPSOIDAL REFLECTORS 19
- Лазарєнко К. С., Чижє І. Г.* ТРИКОМПОНЕНТНІ ЛІНЗОВІ ЗУМ-АФОКАЛЬНІ СИСТЕМИ ЗУМ-ТРАНСФОКАТОРІВ НИТЯНИХ ДАЛЕКОМІРІВ 29

КОНТРОЛЬ І ДІАГНОСТИКА ПРОЦЕСІВ ТА СИСТЕМ В ПРИЛАДОБУДУВАННІ

- Тумчєк Г. С., Подоліан О. О., Сергїєнко К. С.* TESTING TECHNOLOGY OF THE UNDERCOUPLING SPACE FILLING OF COUPLING ON THE MAIN PIPELINE 35

АНАЛІТИЧНЕ ТА ЕКОЛОГІЧНЕ ПРИЛАДОБУДУВАННЯ

- Родїонов В. Н., Братусь Т. І., Бубуліс А.* СЕНСОРИ НА ОСНОВІ ПОЛІКРИСТАЛІЧНОГО 3C-SiC: ВПЛИВ ЛЕГУВАННЯ БОРОМ 42
- Dudin V. V., Ivanova V. V., Gordiiko N. O., Ponomarenko S. M., Monastyrsky G. E.* NEW THIOPHENE BASED MATERIALS FOR EMISSIVE LAYERS OF ORGANIC LIGHT-EMITTING DIODES 47
- Воронько А. О., Новіков Д. О.* ЗАЛЕЖНІСТЬ ТОЧНОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ТЕМПЕРАТУРИ ВІД ШИРИНИ СМУГИ ПРОПУСКАННЯ ІНТЕРФЕРЕНЦІЙНОГО ФІЛЬТРА В СИСТЕМАХ ОПТИЧНОЇ ПРОМЕТРІЇ 52

НАУКОВІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИРОБНИЦТВА ПРИЛАДІВ ТА СИСТЕМ

- Тичков Д. В., Волошко О. В.* ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ФАКТОРІВ НА ТОЧНІСТЬ ТА НАДІЙНІСТЬ ВИЗНАЧЕННЯ ЕЛЕКТРИЧНИХ ПОЛІВ НАДМАЛОЇ ПОТУЖНОСТІ 58
- Бажєнов В. Г., Повшенко О. А.* МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗРАХУНКУ ПОХИБОК ВИМІРЮВАННЯ НАПРУЖЕНОСТІ ЕЛЕКТРОСТАТИЧНОГО ПОЛЯ 65
- Коробко І. В., Писарець А. В., Місяць А. С.* ОЦІНЮВАННЯ МЕТОДІВ ВИЗНАЧЕННЯ ТЕПЛОТИ ЗГОРЯННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ 73

ВИСОКОЕФЕКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЧНІ ПРОЦЕСИ В ПРИЛАДОБУДУВАННІ

Гацько М. В., Шевченко В. В. ОПТИМІЗАЦІЯ ТРАНСПОРТУВАННЯ ДЕТАЛЕЙ В УМОВАХ АВТОМАТИЗОВАНОГО СЕРЕДНЬОСЕРІЙНОГО ВИРОБНИЦТВА 79

АВТОМАТИЗАЦІЯ ТА ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЯ ПРИЛАДОБУДУВАННЯ

Малько В. П., Куц Ю. В., Лисенко Ю. Ю., Щербак Л. М. МЕТОД УЛЬТРАЗВУКОВОЇ ФАЗОВОЇ ДВОКООРДИНАТНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ СИСТЕМ АВТОМАТИЗОВАНОГО НЕРУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ 88

Платов І. М., Павловський О. М. ВЕРТИКАЛЬНИЙ РУХ МАЛОГАБАРИТНИХ КРОКУЮЧИХ РОБОТІВ. ОГЛЯД СТАНУ ПРОБЛЕМИ 96

Півторак Д. О., Цибульник С. О. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ХАРАКТЕРИСТИК ПЕРЕТВОРЮВАННЯ ОПТИКО-ЕЛЕКТРОННИМ МОДУЛЕМ СИСТЕМИ АВТОМАТИЧНОГО КОНТРОЛЮ 104

Верезинський В. А., Даниленко А. В., Рупіч С. С., Цибульник С. О. РОЗРОБКА СИСТЕМИ ГЕНЕРАЦІЇ НА ОСНОВІ АЛГОРИТМУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ. ЧАСТИНА 1 110

Писарець А. В., Горжій І. В. АВТОМАТИЗОВАНИЙ КОМПЛЕКС ВИМІРЮВАННЯ ВИТРАТИ ПРИРОДНОГО ГАЗУ 117

ПРИЛАДИ І СИСТЕМИ БІОМЕДИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Комарова О. С., Холін В. В., Терещенко М. Ф., Павлов С. В., Розуменко В. Д., Посох М. Ф., Івасенко В. І., Лапіна С. М. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ ОДНОРІДНОСТІ ВИХІДНИХ ПОТОКІВ ОПТИЧНОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ ПРЯМОКУТНОЇ ФОРМИ ПРИ РІЗНИХ ВАРІАНТАХ ВИКОНАННЯ ВИХІДНИХ ДІЛЯНОК СВІТЛОВІДНИХ НАСАДОК ДО МЕДИЧНОЇ ЛАЗЕРНОЇ АПАРАТУРИ 123

Volodymyr Skytsiouk, and Tatiana Klotchko. ELLIPSOIDAL TONTOR STEP MODEL OF SENSORS FOR AUTOMATED MECHATRONIC SYSTEMS 128

ВІСНИК
Київського політехнічного інституту

Серія
ПРИЛАДОБУДУВАННЯ

BULLETIN of Kyiv Polytechnic Institute
Series INSTRUMENT MAKING

Випуск 65(1)
2023 рік

Надруковано з оригінал-макета замовника

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Свідоцтво про державну реєстрацію: серія ДК № 5354 від 25.05.2017 р.
просп. Перемоги, 37,
м. Київ, 03056

Підп. до друку 28.06.2023. Формат 60×84¹/₈. Папір офс. Гарнітура Times.
Спосіб друку – електрографічний. Ум. друк. арк. 15,57. Обл.-вид. арк. 26,5.

Видавництво «Політехніка» КПІ ім. Ігоря Сікорського
вул. Політехнічна, 14, корп. 15
м. Київ, 03056
тел. (044) 204-81-78